

RAPPORT

Kirkens Verdensråds konferanse *Just Peace with Earth*

og Arctic Circle Assembly,

Reykjavik, Island 11-15.10.2017

v/Einar Tjelle ass generalsekretær i Mellomkirkelig råd og

Risten Turi Aleksandersen generalsekretær i Samisk Kirkeråd

Bakgrunn

Med Den Islandske kirke som lokalt vertskap, og Kirkens verdensråd som arrangør, deltok vi på konferansen *Just Peace with Earth* 11-13. oktober i Reykjavik. Dette var en slags for-konferanse og forberedelse til kirkelig deltakelse også på *Arctic Circle Assembly* 13-15.10. KV-Konferansen samlet om lag 50 deltakere fra Island, Norge, Sverige, Finland, Danmark, Grønland, Alaska, Canada. To gjester var også invitert fra Fidji, den lille øystaten i Stillehavet som i år har formannskapet i COP23, FNs årlige klimakonferanse.

Arctic Circle Assembly er et uformelt møtested, det største i sitt slag, for ulike aktører med interesse for Arktis. Se mer på www.arcticcircle.org Mer enn 2000 deltakere, politikere, forskere og akademia, NGOs, næringsliv og kirkelige representanter deltok. Det var første gang kirkelige stemmer var så tydelige i programmet.

I den kirkelige delegasjonen fra Norge deltok foruten undertegnede, også Tore Johnsen, leder av KVs interimkomite for urfolksspørsmål, professor Marion Grau, Menighetsfakultetet, samt Metropolitan xx Oslo. Kun Marion Grau deltok ved den forrige KV-konferansen om arktiske/klimarelaterte spørsmål, som skjedde i Sverige (første gang) i 2015. Vi opplevde denne gangen at programmet var mer gjennomarbeidet og strategisk lagt opp.

Visjonen for konferansen var *Recognizing the important contributions from faith communities and indigenous spiritualities to meet the challenge of transformation that comes from climate change*. Refleksjoner og konkretiseringer av KVs Pilgrimage of Justice and Peace, konkretisert i *Just Peace with the Earth*, var også en bakgrunn. Arbeidet inngår i en bevisstgjøring rundt

Program og Norske bidrag

Programmet bestod av innledninger, forelesninger, panelsamtaler og gruppearbeid, samt møtepunkter med religiøse ledere og politikere. I Arctic Circle programmet hadde vi en plenumssesjon og flere *break out sessions* (side events). Et høyde punkt var selvsagt Den økumeniske «grønne» patriarken Bartholomeus I sin Keynote i plenum på åpningsdagen til Arctic Circle. Dette er historisk at en kirkeleder av et slikt format taler til denne forsamlingen. Patriark Bartholomeus I deltok også på et side event, og under to gudstjenester, samt fikk møte ledende politikere.

Risten Turi Aleksandersen hadde en innledning under KV konferansen om urfolkserfaringer i forhold til natur- og helhetsforståelse, som var med å dannet grunnlag for de videre diskusjonene under konferansen. Tore Johnsen hadde respons etter Keynote foredraget til patriark Bartholomeus. Her var han i godt selskap med erkebiskop em Anders Weyryd, fra Svenska Kyrkan, den katolske erkebiskop Peter Loy Chong fra Fidji, og juristen Clarisse Kehler Siebert fra Stockholm Environment Institute. Johnsen deltok også på et side event om urfolks spiritualitet. Einar Tjelle ledet en sesjon under KV konferansen og fikk det privilegiet å preke i domkirken søndagen.

Noe av det mest nyttige både i for-konferansen, men også i hovedkonferansen er å møtes og skape nye allianser; både med kirkelige, politiske og andre aktører. Den norske ambassadøren inviterte til lunch for nordmenn siste dagen. Det ble et nyttig møtested.

Vurdering

Vi synes alt i alt dette ble noen nyttige og meningsfulle dager. For det lokale vertskapet, Den lutherske kirken på Island, vet vi dette var en etterlengtet vitamininnsprøytning. De har vært «på felgen» som en prest uttrykte det, gjennom mange år, på grunn av blant annet økonomiske problemer og manglende kapasitet. Det er også nyttig med slike felleserfaringer mellom Samisk Kirkeråd og Mellomkirkelig råd. Urfolk, menneskerettigheter og klima er tema som flyter inn i hverandre og som det er godt å være sammen om. Det var også godt å merke en gjensidig respekt og komplementering av perspektiver.

Message fra KV-konferansen ble dobbelt så langt som intensjonen, og blir derfor vanskelig å benytte som det er. Det var også for liten tid til at alle fikk kjenne «eierskap». Avsnittet om urfolks spiritualitet som bidrag i arbeidet mot klimaendringer ble likevel godt drøftet og virket samlende.

En dialog er etablert i Arctic Circle, og bør benyttes videre. Ingen var i tvil om at «kirken» var til stede, og med en tydelig urfolkprofil. Dette tror vi gjenspeiler en økt tilstedeværelse av religiøse aktører i det offentlige rom, slik utviklingen har vært de senere årene på andre arenaer også.

Vi savnet et oppsummerende møte for KV-konferansen siste dagen. Vi forsvant liksom inn i den store Arctic Assembly. Det ble likevel foretatt noen uformelle samtaler på mulig oppfølging, både med tanke på kirkelige bidrag under ACA neste år, og en oppfølging av KV-konferansen om to år, trolig i Canada.

Når det gjelder Arctic Circle er det en stor møteplass med kryssende agendaer, og til dels motstridende budskap, for eksempel fokus på bærekraft og vern av sårbare områder versus næringsinteresser ved isfritt Arktis... Ikke desto viktigere er det at forsamlingen blir utfordret av tydelige kirkelige og urfolks-stemmer på viktige etiske anliggender i vår tid.

Oppfølging

Risten Turi Aleksandersen deltar i en arbeidsgruppe for en mulig oppfølger for KV-arktiske konferanse i 2019, som trolig blir i Canada. Det vil være viktig at KVs Interimgruppe på urfolksspørsmål arbeider tett med KVs team på Klima og rettferdighet i fortsettelsen.

Vi håper at kirkelige aktører kan ha en tydelig stemme inn i Arktisk Circle også neste år, slik vi ble oppfordret til. Men det er lite trolig at KV , og det islandske vertskap, har kapasitet til «årlig gjentakelse» av et slikt nærvær, men KV-nettverket kan være behjelpelige med å få tak i ressurspersoner etc

Den tydelige «solidariske broen» mellom sårbarhet i Arktis og sårbarheten utsatte øysamfunn i Stillehavet er utsatt for kommer godt fram i KVs statement, og vil være nyttig for høstens klimatoppmøte COP 23 i Bonn hvor Fidji har formannskapet. KVs generalsekretær besøkte Fidji i vår, og vil også være tilstede i Bonn i November sammen med kirkelige aktører og «klimavitner» fra Fidji. Einar Tjelle følger opp denne tråden.

For MKR sin del fikk vi noen nyttige kontakter blant annet nordiske ortodokse ledere som vil være nyttige for en intensivert dialog med De ortodokse kirkene.

Tromsø/Oslo, 20.10.17

Vedlegg:

KV-statement (nederst i lenken) <http://www.oikoumene.org/en/press-centre/news/wcc-conference-considers-just-peace-with-earth>

«Den grønne patriarkens» foredrag (nederst i artikkel): <http://www.oikoumene.org/en/press-centre/news/ecumenical-patriarch-addresses-arctic-circle-assembly>

KV-Programmet.